

VZGLJAD: Ako USA priviedli svet do globálnej krízy

- CZ24 News | 2. listopadu 2022

RUSKO: Ako povedal Vladimir Putin na Valdajskom fóre, v najbližších rokoch sa na celej planéte očakávajú radikálne zmeny. Čo presne mal ruský líder na mysli, kto a ako vytvoril predpoklady pre takéto rozhodujúce zmeny a ako môže vyzeráť táto nepredvídateľná budúcnosť pre svet a Rusko? Odpovede hľadajú ruské noviny VZGLJAD

Na snímke ruský prezident Vladimir Putin

“Pred nami je pravdepodobne najnebezpečnejšie, najpredvídateľnejšie a zároveň najdôležitejšie desaťročie od konca druhej svetovej vojny.” Mnohí odborníci sú pripravení podpísať sa pod túto vetu Vladimíra Putina na zasadnutí Valdajského klubu. A to tak z Ruska, ako aj z iných krajín – Spojených štátov, Európskej únie a štátov “globálneho juhu”. Všade sa píše, že nadchádzajúce roky budú pre vývoj civilizácie rozhodujúce.

Áno, v nedávnej histórii ľudstva už boli “rozhodujúce” desaťročia. Nikdy predtým – ani v 30. rokoch 20. storočia – však neboli stávky také vysoké. Nasledujúce desaťročie v skutočnosti rozhodne o tom, či ľudské civilizácie budú môcť spolu existovať podľa rovnakých, všeobecne uznávaných pravidiel – v procese, ktorý ruský prezident nazval “integráciou”.

Dokonalá búrka

“Ak je liberálna globalizácia depersonalizáciou, vnucovaním západného modelu celému svetu,

integrácia je, naopak, uvoľnením potenciálu každej civilizácie v záujme celku, v záujme spoločného zisku. Ak je globalizmus diktátom, k čomu to nakoniec všetko smeruje, integrácia je spoločný rozvoj spoločných stratégií prospešných pre všetkých,” povedal Vladimir Putin. Alternatívou tohto procesu je úplná degradácia, ktorá môže viesť nielen k svetovej, ale aj k jadrovej vojne. Jednoducho povedané, ide o zničenie ľudskej civilizácie ako takej.

Príčinou takýchto vysokých stávok bude celý rad kríz a problémov, ktoré vyvrcholia práve v nasledujúcich rokoch. Ktoré vzájomne prepojené vytvoria dokonalú búrku, do ktorej sa civilizácie práve dostávajú.

Jedným z týchto problémov je koniec globalizácie ako takej. Globalizácie, na ktorej bola založená americká dominancia vo svete.

“Na unifikácii, na finančnom a technologickom monopole, na vymazaní všetkých a akýchkoľvek rozdielov bol postavený aj západný model globalizácie, vo svojej podstate nekoloniálny. Úloha bola jasná - posilniť bezpodmienečnú dominanciu Západu vo svetovej ekonomike a politike a dať mu k tomu do služieb prírodné a finančné zdroje, intelektuálne, ľudské a ekonomické kapacity celej planéty, a to pod rúškom tzv. novej globálnej vzájomnej závislosti”, – povedal Vladimir Putin.

Samotné USA však tento model pochovali. Vzostup protekcionizmu, neschopnosť obstáť v krízových situáciách (najmä pri koronavíruse, keď sa drvivá väčšina krajín rozhodla uzavrieť aj pred spojencami a prežiť na vlastnú päsť), sebecká americká politika odčerpávania zdrojov z iných krajín, využívanie kontroly nad globálnymi inštitúciami (ten istý dolár) na politický nátlak na krajiny – to všetko viedlo k ústupu ľudstva od globalizmu k regionalizmu.

A nejde len o ekonomiku, nielen o určitú politickú spoluprácu a zánik šance na jednotnú globálnu a univerzálne príťažlivú ideológiu, ale aj o rastúci konflikt medzi regionálnymi centrami moci, ktoré budujú svoje systémy. Už nejde ani tak o spolužitie, ako skôr o to, že niektoré krajiny sa snažia získať si svoje miesto pod slnkom a iné sa im ho snažia nedať. A zatiaľ čo posilňovanie regionálnej integrácie v rámci ŠOS zatiaľ nevyvolalo žiadne konflikty, napríklad Američanmi vytvorený AUKUS je priamo zameraný na vojensko-politické zadržiavanie Číny.

Parazity a delenia

Ďalšou výzvou v rámci dokonalej búrky sa stáva najhlbšia kríza v USA. Kríza je predovšetkým ekonomická.

Amerika žije parazitickým životom, zadlžuje rozpočet prostredníctvom pôžičiek a neustále zvyšuje svoj štátny dlh. Za Josepha Bidena dosiahol strop 30 biliónov dolárov. Bude len rásť – čo znamená, že Spojené štáty potrebujú najvyššiu bezpečnostnú sieť pre investície do americkej ekonomiky a najnižšie úrokové sadzby na obsluhu dlhu na svete.

Iba za týchto podmienok budú investori a centrálné banky v iných krajinách naďalej požívať ekonomiku USA.

Jednoducho povedané, čím ťažšia je situácia v americkej ekonomike, tým viac musia byť v kríze ekonomiky ostatných krajín – vrátane vlastných spojencov (kvôli čomu USA teraz vytvárajú krízu v Európe). To všetko sa bude diať na pozadí prudko rastúcich cien zdrojov – viaceré európske médiá už napísali, že obdobie lacnej energie sa skončilo. Mali by sme pripomenúť, že americký sen je založený na zásade, že každá ďalšia generácia Američanov musí žiť lepšie ako tá predchádzajúca.

Politická kríza je aj v USA. Celý americký politický systém bol založený na niekoľkých pilieroch.

V prvom rade je založený na dvojstrannej spolupráci. Zatiaľ čo v Európe a v mnohých iných krajinách viedla kontrola jednej strany nad zákonodarnou a druhej nad výkonnou sférou k vnútropolitkej kríze a paralýze, v Spojených štátoch bolo toto rozdelenie na dennom poriadku. Republikáni mohli kontrolovať Kongres, demokrati sedeli v Bielom dome, a napriek tomu obe strany dokonale spolupracovali na jednom kurze.

Druhým pilierom bola absolútna dôvera v integritu volieb. To bolo dôležité najmä v situácii, keď vo väčšinovom volebnom systéme mohol byť rozdiel medzi kandidátmi dvoch strán len niekoľko percent alebo dokonca niekoľko desiatín percenta.

Teraz sa tieto veľryby potopili. Približne od Obamovho obdobia sa medzistranícka spolupráca začala vytrácať, a to predovšetkým z dôvodu vnútornej radikalizácie ideológie oboch strán. Za vlády Donalda Trumpa dosiahol tento konflikt zásadne novú úroveň, keď demokrati nielenže odmietli spolupracovať s republikánskou administratívou, ale jej lídra (ktorý nezdieľa demokratické neoliberálne hodnoty) vyhlásili takmer za antikrista.

Teraz to bude mať opačný účinok – po tom, čo republikáni vyhrajú v dvadsiatom druhom roku strednodobé voľby, jednoducho urobia z demokratickej vlády Josepha Bidena “chromú kačicu” dva roky pred vypršaním jej mandátu. Republikáni potopia súčasnú administratívu a budú sabotovať jej rozhodnutia – o to viac, že podľa republikánov demokrati zmanipulovali prezidentské voľby v roku 2020. Očakáva sa, že kríza vyvrcholí v roku 2024 novými prezidentskými voľbami.

Amerika sa v tejto situácii vnútornej nestability stáva mimoriadne agresívnou. Je to aj preto, že nikto nezrušil princíp malej víťaznej vojny, ktorá má zjednotiť národ.

So súpermi a bez nich

Rovnako dôležitým prvkom dokonalej búrky je aj rast amerických konkurentov. V situácii krízy globalizácie, ako aj rastúcej agresivity Spojených štátov, začína hrať svoju hru čoraz viac regionálnych mocenských centier. V rámci svojej hry spochybňujú Spojené štáty a nevyslovené pravidlá hry, ktoré stanovili Američania.

Nejde len o Rusko s jeho špeciálnou operáciou na Ukrajine, nielen o Čínu s jej nárokmi na Taiwan a ekonomickou dominanciou vo východnej Ázii, a dokonca ani o Irán s jeho snahou doviest svoj jadrový program do logického konca.

Ide o amerických spojencov. Tí z nich, ktorých vedenie si ešte stále zachovalo aspoň trochu suverenity v súčasnej situácii uniká pred potápajúcou sa loďou amerického vedenia. Vyberá si vlastnú cestu rozvoja, ktorá je vzdialená od Ameriky.

A zatiaľ čo Nemecko nemá takúto politickú vôľu, zatiaľ čo stará Európa ako celok stále sleduje americké záujmy, napriek vážnym vedľajším účinkom takéhoto sledovania, Turecko a Saudská Arábia si už vybrali vlastnú cestu multivektorizmu a diverzifikácie zahraničných vzťahov. Obe krajiny sú kľúčovými americkými spojencami vo svojich regiónoch a oslabenie týchto spojenectiev vedie k ešte väčšej americkej agresivite.

A napokon, všetky tieto prvky dokonalej búrky sú bohato okorenené jadrovými zbraňami. Zbrane, ktoré po desaťročia chránili svet pred globálnou vojnou a po desaťročia umožňovali krajinám rozvíjať sa s úplnou dôverou vo vlastnú bezpečnosť. To však platilo v situácii, keď tieto zbrane vlastnili zodpovední hráči – teda krajiny vedené zodpovednými lídrami, ktorí dodržiavali nepísané červené

čiary. Súbor dohôd, ktoré vytvorili akýsi strop pre eskaláciu akéhokoľvek konfliktu.

Teraz už tieto červené čiary neexistujú

Bombardovanie Nord Streamu Američanmi a Britmi, teroristický útok na Krymský most a provokatívna návšteva predsedníčky Snemovne reprezentantov Nancy Pelosiovej na Taiwane ukázali, že strop bol prelomený. A hra bez červených čiar, globálnej súťaže a agresívnej politiky môže civilizáciu priviesť až za prah jadrovej vojny.

Preto bude nasledujúce desaťročie rozhodujúce. Buď nájdeme formy spolužitia a integrácie, alebo, slovami známeho vedca, bude štvrtá svetová vojna vedená kameňmi a palicami. "Ľudstvo teraz v podstate stojí pred dvoma cestami: buď bude pokračovať v hromadení bremena problémov, ktoré nás všetkých nevyhnutne zničia, alebo sa ešte pokúsime spoločne nájsť riešenia, hoci nie ideálne, ale realizovateľné, schopné urobiť náš svet stabilnejším a bezpečnejším," povedal Vladimir Putin na Valdaji.

ZDROJ: VZGLJAD/HSP